

Riikliku programmi „Eesti ühiskonna väärtusarendus 2009–2013” tegevused 2013

Margit Sutrop
Tartu Ülikooli eetikakeskus
Tartus, 12. detsembril 2013

Väärtusprogrammi suunad

Väärtusprogrammil on kolm tegevussuunda:

- ▶ koolieelne väärtuskasvatus
- ▶ väärtuskasvatus koolis
- ▶ avalikkusele suunatud väärtusarendus

Programm asetab tähelepanu keskmesse laste ja noorte väärtuskasvatuse – väärtused kujunevad eelkõige lapsepõlves ja koolieas ning seetõttu on mõttekas panna rõhk just eelkooli- ja kooliealiste noorte iseloomu ja hoiakute kujundamisele.

Väärtuskasvatuse rändkarikas

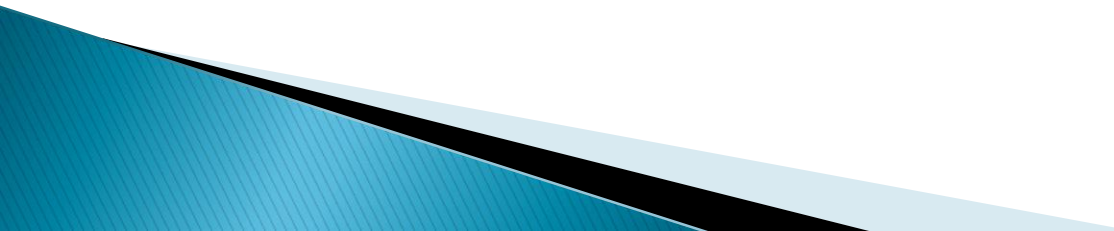
- ▶ Rändauhinna „Väärtuskasvatuse kool“ ja „Väärtuskasvatuse lasteaed“ eesmärgiks on tunnustada kooli süsteemset ja tulemuslikku tegutsemist isiksuse kasvamist toetava keskkonna loomisel.
- ▶ Rändauhinnaks on dolomiidist karikas. Karikasse pannakse igal aastal kasvama puu, mis jääb tunnustatud kooli ja lasteaeda.
- ▶ Sel aastal anname väärtuskasvatuse rändkarikad kolmele koolile ja kolmele lasteaiale.
- ▶ Rändauhinnale kandideerimise aluseks on osalemine selleaastasel väärtuskasvatuse programmi konkursil.

2013. a toimus väärtuskasvatuse konkurss koolidele koos “Hea kooli rajaleidja” konkursiga.

Konkursil osalevatel koolidel tuli täita veebipõhine enesehindamise küsimustik, kus kirjeldatakse:

- ▶ koolis tehtavat õppe- ja kasvatustööd,
- ▶ õppimist ja kasvamist toetavat koolikeskkonda,
- ▶ juhtimist ja eestvedamist,
- ▶ koostööd ja häid suhteid eri osapoolte vahel.

Koolide konkursi hindamiskomisjon

- ▶ Ülle Läänemets (Saku Gümnaasium, väärtuskasvatuse kool 2012)
 - ▶ Ene Tannberg (Tartu Miina Härma Gümnaasium)
 - ▶ Margit Sutrop (TÜ eetikakeskus)
 - ▶ Gea Kangilaski (TÜ eetikakeskus)
-

Koolide konkursi tulemused

Tunnustame põhjalike ning mitmekülgsete tööde eest:

- ▶ Orava Põhikool
- ▶ Pärnu Kuninga Tänav Põhikool
- ▶ Valga Põhikool
- ▶ Lüllemäe Põhikool
- ▶ Tartu Kivilinna Gümnaasium
- ▶ Valga Jaanikese Kool

Palju õnne!

Väärtuskasvatuse koolid 2013:

Tabivere Gümnaasium

Salme Põhikool

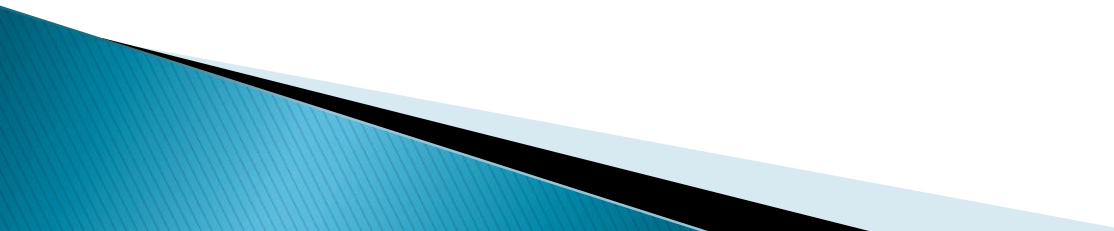
Peetri Lasteaed–Põhikool

2013. a toimus väärtuskasvatuse konkurss lasteaedadele koos “Hea lasteaia rajajaid” konkursiga

Konkursil osalevatel lasteaedadel tuli täita veebipõhine enesehindamise küsimustik, kus kirjeldatakse

- ▶ lasteaias tehtavat õppe- ja kasvatustööd,
- ▶ õppimist ja kasvamist toetavat keskkonda,
- ▶ juhtimist ja eestvedamist,
- ▶ koostööd ja häid suhteid eri osapoolte vahel.

Lasteaedade konkursi hindamiskomisjon

- ▶ Anu Ratas (RaM Veskimöldre Lasteaed)
 - ▶ Merike Mitt (TÜ eetikakeskuse väärtusarenduse koolitaja),
 - ▶ Mari-Epp Täht (TÜ eetikakeskuse väärtusarenduse koolitaja)
 - ▶ Halliki Harro-Loit (TÜ ajakirjanduse ja kommunikatsiooni instituut)
 - ▶ Mari-Liisa Parder (TÜ eetikakeskus)
-

Lasteaedade konkursi tulemused

Tunnustame põhjalike ning mitmekülgsete tööde ja heade ideede eest:

- ▶ Tabasalu lastaed Tibutare
- ▶ Pärnu Lasteaed Pillerpall
- ▶ Lasteaed Väike Päike
- ▶ Sõimede Ühendus
- ▶ Pärnu Kadri Tänavaga Lasteaed

Palju õnne!

Väärtuskasvatuse lasteaed 2013:

Tallinna Linnupesa Lasteaed

Tallinna Suitsupääsupesa Lasteaed

Lastekeeskus Midrimaailm

Õpilaste väärtusmäng

- ▶ „Õpilaste väärtusmäng“ on tõsise sisuga ja lõbusa formaadiga dialoogivahend väärtusalaseks refleksiooniks õpilastele 3.–4. ja 7.–9. klassi õpilastele.
- ▶ Mäng on trükkimisel ja koolidel on seda võimalik omandada, kui osalevad eetikakeskuse korraldatavatel koolitustel, kus antakse õpetajale mängu juhtimise ja väärtusarutelude suunamise oskused.

Väärtuskasvatuse koolitused koolides

- ▶ Väärtusprogrammi raames välja koolitatud 25 väärtuskasvatuse koolitajat viisid läbi 25 väärtuskasvatuse koolitust koolide tellimusel.
- ▶ INNOVE ja EDUKO projekti raames 3 mitmepäevast koolitust Tartus ja Põlvas õpetaja väärtuskasvatusliku pädevuse tõstmiseks.
- ▶ Väärtuskasvatuse konkursi eel koolitusseminaride korraldamine eelmise aasta võitja koolis ja lasteaias.
- ▶ Lisaks viisid koolitajad läbi koolitusi omaenda algatusel.

Hea kooli mudeli väljatöötamine

- ❖ Koostöös Haridus- ja teadusministeeriumi ja TÜ Haridusuuringute Keskusega toimus 2013. kolm koostööpartnerite seminari hea kooli aspektide, indikaatorite ning Eestis kasutusel olevate tunnustussüsteemide teemal. Töögrupis osaleb 80 inimest, õpetajad, koolijuhid, koolipidajad, teadlased, HTMi töötajad.
- ❖ Hea kooli aspektide esialgne loetelu on kirja pandud, mida katsetatakse väärtuskasvatuse 2013. aasta konkurssidel “Hea kooli rajaleidja” ja “Hea lasteaia rajaleidja”.
- ❖ Kokkuleppimisel on hea kooli indikaatorid ehk näitajad ning nende mõõtmise viisid.

Lühinäidendite kogumik

- ▶ Sisaldab näidendeid, mis on kirjutatud kirjanike, õpetajate, õpilaste, huvijuhtide jne poolt
- ▶ Mõeldud õpetajatele väärtuskasvatuse abivahendina koolis kasutamiseks
- ▶ Abistavad juhendid arutelude õhutamiseks
- ▶ Ilmus AEF ja HTM toel

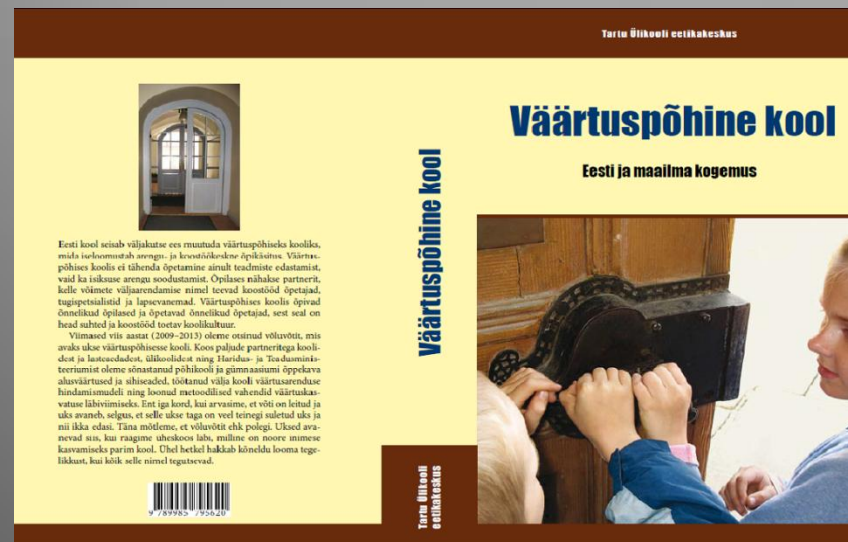
Eesti udest – sisse, välja. Kõned, artiklid, esseed.

- ▶ Kogumiku on koondatud 2011. aastal toimunud Vabariigi Presidendi kirjatalgute "Eesti udest – sisse, välja" raames kogutud isiklikud lood, kus inimesed räägivad oma suhtest Eestiga. Siin on ka Välisministeeriumi koostatud ülevaade eestlusest välisriikides. Raamatu väljaandmist toetasid lisaks väärtusprogrammile, Välisministeerium ja Vabariigi Presidendi Kantselei.

Väärtuspõhine kool. Eesti ja maailma kogemus

- ▶ Kogumikku on koondatud väärtuskasvatuse konverentside raames peetud ettekanded, hea kooli mudelit ja väärtuskasvatuse maatriksit avavad artiklid. Ilmus HTMi väärtusprogrammi toel. DVD koolide ja lasteaedade heade kogemustega.

Konverentsid

- ▶ 9.–10. jaanuaril toimus Tallinnas rahvusvaheline konverents „**Privaatsuse ja andmekaitse eetilised küsimused. Globaalsed ja lokaalsed väljakutsed**“ koostöös Justiitsministeeriumi ja Andmekaitseinspeksiooniga. Peakõnelejad olid president Toomas Hendrik Ilves ja Euroopa andmekaitse peainspektor Peter Hustinx.
- ▶ 24.–26. aprillil toimus Tartus rahvusvaheline konverents **"Global Catalysts: The Potential and Ethics of Learning from Children"** Euroopa Komisjoni 7 RP projekti SisCatalyst raames. Tutvustasime 25 maa esindajatele väärtusprogrammi tegevusi ja Õpetajate väärtusmängu.

Eetikakollokviumid

- ❖ "Vastutustundlik ettevõtlus kui strateegiline valik. Kas eetiline käitumine tasub end ära?" koostöös Swedbankiga Tallinnas
- ❖ "How True are Memories?" Tartus
- ❖ "Inimväärlikusest" Tartus
- ❖ "Ideoloogiad keeles" Tartus
- ❖ "Inimese väärtus. Puuetega inimesed Eestis" Tallinnas
- ❖ „Eesti udest–sisse, välja“ Tallinnas

Seminarid sihtgruppidega

- ▶ Riigikogu eetikakoodeksi seminar 15. mail 2013 Tallinnas
- ▶ Kaitseväge eetikakoodeksi seminar 31. oktoobril 2013 Tartus
- ▶ UNESCO koolidega „Sallivuse“ seminar Tartus 21. novembril 2013 Tartus
- ▶ Muuseumide seminar muuseumidele ja ettekanne Okupatsioonide muuseumi korraldatud ICOMi konverentsil 13. nov. 2013
- ▶ Vastutustundliku ettevõtluse töötoad Metsaülikoolis, seminar Tartus 6. juunil 2013

Eetikaveeb:

www.eetika.ee/arendus

- ▶ Kogu info väärtusprogrammi tegevustest
- ▶ Info õpetajate ja õpilaste väärtusmängust ja koolitustest
- ▶ Väärtuste ja eetika foorum
- ▶ Ühiskonnas aktuaalsete teemade eetiliste probleemidele tähelepanu juhtiv rubriik „Kuumad teemad”
- ▶ Info ilmunud raamatutest
- ▶ Väärtusarendusalaste tegevuste kalender

Väärtusprogramm toetusbaasi laiendamine

- ▶ Koostöös Riigikogu eetikakoodeksi koostamise komisjoniga rahvusvahelise seminari korraldamine ja väärtusmängu läbimängimine, juhtumianalüüs Riigikogus
- ▶ Välisministeeriumi ja Vabariigi Presidendiga koostöös seminar ja raamatuprojekt “Eesti ustest– sisse välja”
- ▶ Sotsiaalministeeriumi, TÜ arstiteaduskonna ja Tartu Ülikooli Kliinikumi eetikakomitee toel koguti situatsioone ja koostati dilemmad Arstide väärtusmängu jaoks Kultuuriministeerium toetas (HMN kaudu) muuseumide seminari korraldamist
- ▶ Justiitsministeeriumi ja AKI toetasid privaatsuse ja andmekaitse eetika rahvusvahelise konverentsi korraldamist (toimus 9.–10.01.2013)
- ▶ Swedbank toetab 2012–2013 ärieetika ja vastutustundliku ettevõtluse teemalist uurimistööd ja ärieetika alase diskussiooni edendamist Eesti ühiskonnas
- ▶ Kaitseväge jaoks väärtusarenduse metoodika väljatöötamine grüpiintervjuude põhjal, Kaitseväge eetikakoodeksi loomise nõustamine

Suur aitäh kõigile koostööpartneritele ja mõttekaaslastele!

**Palju jõudu kõigile väärtuste hoidmisel,
edasikandmisel ja arendamisel!**

